

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pavli Fvschi Episcopi Sarnensis De Visitatione Et
Regimine Ecclesiarvm. Libri Dvo**

Fusco, Paolo

Romae, 1616

De Eleemosynis, Eleemosynariis, seu earum quæstoribus. Cap.
Trigesimvm.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61768)

DE ELEEMOSYNIS, ELEEMOSYNARIIS,

seu earum quæstoribus.

CAP. TRIGESIMVM.

S V M M A R I V M.

- 1 **E**leemosyna est nomen generale, & quid comprehendat. & è contra.
Proximus quis sit. ibidem. 14 Peccatores resurgere a peccatis sine gratia Dei non possunt.
- 2 Eleemosyna quid sit. 15 Eleemosyna de quo est facienda, & num. 16.
- 3 Eleemosyna actus dicitur duplex. 17 Meretrix de acquisitis ex meretricio an possit facere eleemosynam.
- 4 Eleemosyna quando sit in præcepto. 18 Dilectio inimicorum dicitur eleemosyna spiritualis, num. 19.
- 5 Beneficiati tenentur ad eleemosynas. Bona beneficiorum ad quid sint instituta, num. eod. 20 Offensus, quid teneatur remittere.
- 6 Eleemosyna debet dari ab homine dum viuit. 21 Episcopus an possit de per se dimittere iniuriam factam ecclesie.
- 7 Eleemosynæ conditiones quæ sint. 22 Dilectio proximi est duplex.
- 8 Eleemosyna de rebus nobis charis data acceptior est. Eleemosyna est danda de rebus decentibus danti, & accipienti, num. eod. 23 Eleemosyna dispensata per malum ministrum, an profit ordinanti.
- 9 Peregrini quomodo sunt tractandi in expensis, ibid. 24 Eleemosyna ex quibus commendetur.
- 9 Robusti, & fortes redarguendi sunt, si vadunt mendicando. 25 Bona temporalia sunt caduca, & transitoria.
- 10 Ordo seruandus est in datione eleemosynarum. Eleemosyna prodest viuis, & defunctis, ibid. 26 Eleemosyna ordinata dari, non potest statuto reuocari.
- 11 Eleemosyna a quibus non est accipienda. 27 Eleemosynæ quæ diuisantur cum monialibus pauperibus.
- 12 Eleemosyna facta ab existente in peccato mortali an ei profit. 28 Eleemosyna, ieiunium, & oratio, sunt tria, quibus Deum placamus.
- 13 Opera bona facta in peccato mortali an reuiuiscant per pœnitentiam, 29 Episcopus hortari debet omnes ad eleemosynas. Opera misericordie spiritualia, & temporalia, nu. eo. 30 Tria incitant nos ad eleemosynam.
- 31 Eleemosynæ fructus, quantus sit. 32 Meritorum triplex est ratio. Meritum

33 *Meritum est triplex.*34 *Quæstiones eleemosynarum quomodo prohibendi, & a quibus. nu. 35. De-**bent axaminari de vita, & moribus. nu. 36. Tēpore Missarū, & cōcionū eijciendā ab ecclesia. nu. 37.*

EST etiam ultra prædicta in proximo capit. aduertendū ad importunos eleemosynarum quæstores, ex quorū abusu multa scandala infurrexerunt, & labores Prælatorum in animabus regendis, vertentibus in malum ipsis quæstoribus hoc bonum eleemosynarū, de quibus more solito aliqua dicemus.

† Et generaliter loquendo hoc nomen eleemosyna cōprehendit omne opus misericordiæ impensū, siue sibi, qui est primus, vt dicit S. August. in Enchyr. ad Lauren. cap. 76. idest ad salutem suam, siue proximo communiter, & alio modo comprehendit, omne opus pietatis, & spirituale, & corporale. datū ipsi proximo, sed proprius opus pietatis ad relaxandam proximi pauperis indigentiam. S. Bona. in 4. dist. 15. p. 2. ar. 1. q. 4. Quis autem sit hic proximus, patet ex parabola Samaritani dicta in Euan. Luc. c. 10. dicitur autem proximus omnis homo fidelis, quia Dei imaginem habet. do. Card. Hosi. in lib. confess. c. 76 vel omnis, qui exhibet nobis aliquā misericordiam, vel beneficium, & exhibere dicitur, cum ei eleemosyna amore Dei largitur, quia nos ipsi Deo reconciliat: item proximum dicimus omnem hominem, quia cum nullo malum operari debemus. Magister in 6. dist. 27 de modo diligendi. peccat enim qui proximum non amat amore charitatis propter Deum, optando nobis, & proximis nostris æternam beatitudinem. Mart. Nauar. in Man. c. 14. nu. 23. Inde dixit notan

ter August. lib. 1. de doct. Christ. c. 23. quatuor a nobis esse diligenda, vnū quod est supra nos, idest ipse Deus, secundum sumus nos. Tertium quod est iuxta nos, & est proximus: & quartum, quod est infra nos, hoc est corpus nostrum, in quibus opera misericordiæ, & eleemosynæ versantur, habendo mentem ad primum requisitum, scilicet Deum. † Et hoc modo eleemosyna ex S. Th. 2. 2. q. 33. ar. 2. est opus, quod indigenti aliquis impendit ex compassione, amore tamē Dei opus veræ misericordiæ. de pæn. dist. 1. c. qui vult. vbi gl. ducit eius deriuationem. Alphon. Alua. in suo Spec. c. 50. §. de eleemosyna, ordinata a Deo Luc. c. 12. vendite quæ possidetis, & date eleemosynam, & c. 14. scribit aliqua Mart. Nauar. in Man. c. 24. nu. 3. vsq; ad finem. Beatius est enim dare, quam accipere, in Act. Apost. c. 25. vt præstet posse dare, quam accipere, eam faciendo in occulto, ad fugiendam gloriam mundi. Matt. c. 6. Te autem faciente eleemosynam, nesciat sinistra tua, quid faciat dextera tua, vt sit eleemosyna tua in abscondito, & pater tuus, qui videt te in abscondito, reddet tibi (oblationes autem in publico, de simon. c. sicut tu in fine.)

† Ex quo hunc actum eleemosynæ præstandæ dicimus esse duplicem, vt eod. cap. scribit Nauar. charitatis, & virtutis, ex primo, amor proximi incitat, ei, amore Dei subuenire, qui dixit, diliges proximum tuum sicut te ipsum Matth. cap. 5. secundo pro illo actu subuentionis, & dicitur vii tu

M 4 tis.

tis. Sanctus Tho. 2. 2. quæst. 32. art. 1. quæ non patitur otiosa esse. Matth. cap. 5. munera sua multa, charitas prima. in 2. dist. 27. aliqua in fam. singular. in l. c. n. 60. subueniendo intuitu miserationis. 25. q. 1. c. fin. quod & Christus dominus noster ostendit esse faciendum, ante legem, in lege, & post legem, vt Greg. super Luc. Homel. 31. docet, ne aliq̄ tempus deesset proximi necessitati. † Vt sic elemosyna trāseat in præceptum, vt in necessitate, nec denegandum sit malis. Nam, & Dominus solē suū oriiri facit sup̄ bonos, & malos, & pluit sup̄ iustos, & iniustos. Mar. c. 5. Luc. c. 6. omni petenti te tribue, cū mente potius bonis, fideiq̄ domesticis, per illud Eccl. c. 10. si benefeceris, scito cui 6 benefeceris, benefac iusto, & inuenies retributionem magnā, & si non ab ipso, certe tñ a Deo. eo. c. Da bono, & ne recipias peccatorem, benefac humili, ne dederis impio, necessitatē videto. 47. dist. c. sicut. Mar. Nau. in repe. c. quicquid 16. q. 1. n. 5. & pauperes dicūtur habere ius in bonis ecclesiæ, & data fuerūt bona ecclesiasticis, vt pauperibus subueniretur. n. 22. Abijciendo in totū illam opinionem multorū modernorū, qui voluerunt extendere eorum dictum, vt clerici de fructibus beneficiorum possent et ad malū uti. latius in Apolog. q. 2. monit. 7. vbi vide, nam superflua pauperibus nō erogare iniquitas est. 32. q. 4. c. sic non sunt. vide in c. studeat. 50. dist. † Vnde ipsi beneficiati, & alij ecclesiarū dispensatores fortius tenentur ad elemosynas, Ber. super cant. clare demonstrat, inquit. Timeant clerici, timeant ecclesiarū ministri, q̄ in terris sāctorū, quas pos-

sident, tā iniqua gerunt, vt stipendijs quæ sufficere debent, minime contenti, superflua, quibus egeni sustentandi forent, impie, sacrilege sibi retinēt. & in vsus suæ superbiæ, atq̄ luxuriæ victum consumere non verētur. Cū bona beneficiorū principaliter ad opera pietatis sint instituta, ideo subtrahēdo peccat mortaliter. de præb. c. in monachis, nam quicquid superest, pauperibus dandum, & nō subuenire sacrilegiū est. A post. ad Tim. 1. c. 6. habentes alimenta, & quibus tegamur, his contenti simus, proprietatē retinendo, quantum ad fidelē dispensationem, c. si non sunt 32. q. 4. c. studeat. 50. dist. 12. q. 1. c. si. de don. c. 2. cap. quia tua. 11. q. 1. Lancell. Conrad. lib. 2. de episc. nu. 48. † Et præstat q̄ Christiani, dum viuunt, faciāt elemosynas, & non expectare ab hæredibus pro se. Eccl. c. 14. fili si habes, benefac tecū, & Deo dignas oblationes offer, memor esto, q̄ mors non tardat, & ante mortē benefac amico tuo Christo (idest pauperi) & c. 18. Matth. c. 25. quod vni ex minimis datur, Christo datur, & ad Gala. c. 6. dū tempus habemus, operemur bonū ad omnes. Nam elemosyna, quā quis dat in vita sua, est sicut lucerna, quæ præcedit euntem de nocte, præseruās eū ne cadat, quæ sūt vero post mortē sicut lucerna sequens, ex qua non ita est securus itinerās, ne præcipitetur in foueam, vidē. n. tūc erogasse quia omnia relicturus erat. Multo tñ peius est, si neq; in vita, neq; in morte, quis pauperum recordetur: sicut diues ille qui non cōsulens animæ suę nō cōdolēs miserijs Lazari, mortuus est, & sepultus in inferno. vnde quæ rēs refrigeriū audiuit sētētā a Patre Abraam.

Abraã. Fili recordare, quia recepisti bona in vita tua, & Lazarus similiter mala, nunc aut̃ hic consolatur, tu aut̃ tē cruciaris. Luc. c. 16. † Itē danda est animo voluntario. Deus. n. plus respicit ad animū, quam ad datum, cū sit ponderator spirituum. Prouer. 16. & c. 21. appēdit corda dominus. 1. Reg. c. 16. respicit affectum dantis, etiā q̃ minimum sit datum, exēplum de calice aquæ frigidæ. Mat. c. 10. in fin. quia non perdet mercedē suā. Marc. c. 9. Et cū hilaritate, docet eccl. c. 35. in omni dato hilarem fac vultū. 2. ad Cor. 9. hilarem n. datorem diligit Deus, considerādo, q̃ Christus est, q̃ petit Mat. eo. c. 25. quādiu fecistis vini de his fratribus meis minimis, mihi fecistis: patet de B. Martino, cui nõtē Christus apparuit, indutus media illa veste, quā præcedenti die Ambiano pauperi, & nudo petēti nomine Christi dederat. Inquies, Martinus adhuc Catechumenus hac me veste cōtexit. Itē petit ipse de suo, non de tuo, ex illo Augusti da Christo q̃ dedit tibi, de suo quærit, & nō das, des, quia cētuplum accipies, & vitā eternā possidebis. Cū dulcedine, & pietate. eccl. c. 4. inclina pauperi, sine tristitia aurem tuā & respōde ei in pacifica mansuetudine, non vt multi, qui primū iniuriātur pauperes, & postea subueniunt, & perdūt meritū eleemosynæ. eccl. 18. stultus acriter improperabit, nec faciēdo illos morā facere: igitur vigilāter succurrendū. sic. n. eleemosyna præstita iungit ad cęlū, & Prouer. 3. ne dicas amico tuo, id est pauperi, vade, & reuertere, & cras dabo tibi. eccl. c. 18. cor inopis ne affligas, & ne protrahas dare angustiātī Qui etenim pronus ad misericordiā

benedicet. a dom. Prou. c. 12. Cū humilitate, nō in supbia dicit do. Matt. c. 6. & eccl. 31. cōclude eleemosynā in sinu pauperū, & muntus absconditum extinguit iras. Prou. 21. † Et notāndum est præcipue, q̃ quāto nobis res charior est, & datur p̃ eleemosyna, tātō gratior est Deo, & magis accepta. 2. Reg. c. vl. offeramus Deo holocausta gratuita, alias esset indignū valde, dare q̃ homo odit, cōsiderādo tñ personarū qualitates, quia pauperibus nō assuetis ad mensā, & delicias, nō est bonū dare sumptuosā cibaria, quibus deficientibus tedeat eos redire ad fabas: ideo dixit Abb. in c. & si quæstiones de simo. q̃ eleemosyna est danda de re cōdecēte dāti, & accipienti in c. quiescamus. 43. dist. impēfas cōpetētes, nō superfluas peregrinis largiri, dixit tex. in c. pulchra. 86. dist. 9. diuinis, licet ministris ecclesię fecus. ipsi. n. seruiunt Deo. eccl. c. 24. S. Th. 2. 2. q. 32. a. 10. † Inde robusti, & fortes rephēdēdi sunt, si vadunt mēdicantes, quia dicunt auferre panem debilibus personis. C. de mend. Val. l. 1. li. 1. in quib⁹ debet explorari integritas corporū, & robur animorū, & ibi gl. notat, vbi ex sententia vulgi dicit hos robustos Spanaldos, vel Galiotas. & 5. q. c. nō oēs 80. dist. c. 1. ex quo dixit gl. optime sup̃ Matt. c. 5. de istis loquēdo, q̃ iustius feceris, si iniuste petētē correxeris, quā si ei dederis & citat alia gl. in ea. rub. C. & ibi Bar. no. q̃ validi mēdicātes debēt in seruitutē redigi, p̃ ipsā. l. 1. ponēdo, quō p̃ beī mēdicitas, & qualiter puniat ficticie mēdicans: in alijs vero mēdicātib⁹ miserabiliter cōpatiēdū est, nā si petit rubore confūdit, & si nō petit egestate cōsumit, vt petat necessitate compel-

compellitur. plura Archid. in c. quorundam. de elect. lib. 6. præceptum est enim domini, vnumquemq. facere misericordiam, & miserationes cū fratre suo (ideſt proximo) Zach. c. 7.

10 † Ordo tamen ſeruandus eſt in ipſa eleemoſyna danda, ne quis ſubtrahat exinde extremæ ſuæ neceſſitati, quæ non tenetur facere, cum præceptum loquatur, de quod ſuper eſt, dandum pauperibus. Luc. c. 6. tunc. n. eſt in præcepto, & ſi non fiat peccatur mortaliter. Abb. in c. 1. circa finem de emp. & vendit. ſubueniendo magis ſuis, 12 quam exteris. 86. diſt. cap. eſt etiam. dixi in famil. ſing. in lit. e. nu. 11. Bar. in l. 2. C. de annon. ciuil. lib. 12. Item primo iuſtis, demū peccatoribus hominibus. ibidem. §. in ipſa. latius S. Auguſt. in epistol. Pauli ad Galat. 6. in illis verbis, ergo dum tempus. Gaet. in tract. de præcept. eleemoſ. tom. 3. ad S. Thom. Martin. Nauar. de horis canon. cap. 20. num. 21. Florent. in 2. tit. 7. c. 24. §. 3. ſemper ſui ipſius principaliter. Auguſt. ad Laurent. cap. 76. miſerere animę tuę placens Deo: & hæc etiam prodeſt viuīs, & defunctis. ſeſſ. 25. Concil. Trid. de purgat. propter quod quæritur cui magis teneamur facere eleemoſynam viuīs, an defunctis: ponit Lucas de Pen. in l. centum. in verb. ſuper hoc. C. de annon. ciuil. lib. 11. & diſtinguitur aut ex voluntate, & magis defunctis qui ſemper indigent, aut ex neceſſitate, & magis viuīs, gl. in c. pro obeuntibus. 13. q. 2. & c. tempus ead. q. cū gl.

11 † Notent tamen eccleſiæ miniſtri, ne a publicis, & notoriis peccatoribus eleemoſynas accipiant, quia videntur fauere eorum peccatis, & conuerſioni. cap. 2. de raptor. eod. cap. pro

obeuntibus: ibi pro impiis, quamuis chriſtiani fuerint, non licet oblationes offerre. de pœnit. & remiſ. c. omnis, cap. ex tranſmiſſa, de decim. quia bona, quæ habent iſti tales, frequentius ſunt illicite acquiſita, niſi in prima diſtinct. S. Thom. 2. 2. quæſt. 32. art. 7. ſic nec ab excommunicato, pro quo non oramus, cap. a nobis, de ſenten. excomm. & hanc q. diſputat Marian. Socci. in cap. ſacris. nu. 149. & eſt 23. dubium, per totum de ſenten. excomm. diſtinguens de licite, & illicite acquiſitis. nu. 153. † An autem exiſtenti, & permanenti in peccato mortali profit eleemoſyna Auguſt. in Enchyrid. ſupra adducto dicit, q. non. n. n. (inquit) exiſtimet aliquis nefanda crimina, qualia qui agunt regnum Dei non poſſidebunt, quotidie perpetranda, eleemoſynis quotidie redimenda, in melius quippe eſt vita mutanda, & ſic per eleemoſynas de peccatis priſtinis propitiandus eſt Deus: non ad hoc quodammodo emendus, vt ea liceat impune cõmittere, & hoc quæſitum diſputat Alexan. de Aleſ. in ſum. 4. par. quæſt. 8. memb. 3. ar. primo, vbi ponit nouem vtilitates proueniētes de operibus bonis factis in ſtatu peccati mortalis, quarum prima eſt delectatio mentis. omnis enim gaudet ex bonis operationibus, ſecunda eſt ſatiſfactio, cum ſit præceptum de ſubueniendo proximo, tertia diminutio peñę temporalis præſentis vitæ, cū per mortale peccatum, & in hac vita, & in alio ſeculo mereamur pœnam, quarta dicitur augmentatio bonorū temporalium, namque bona fortunę augmentantur peccatori propter opus bonum factum in ſtatu peccati, quinta

quinta quia liberatur peccator a diabolica potestate, vt scribit Greg. lib. 3. dialog. c. 7. Iudæus inquit in statu Iudaico permanens signabat se semper signo crucis, & liberabatur a diabolo, scilicet quo ad hunc mundum, vt minus possit Diabolus in eo. Sexta dicitur dispositio, disponitur enim peccator magis ad suscipiendum gratiam Dei illustrantis cor suum propter tale opus bonum, & ad pœnitentiam faciendam tex. in c. falsos in fine, de pœni. dist. 5. Septimo dicimus esse vtile pp continuationem, quia in futurum conuersus, perseuerat in bonis operibus faciendis. Octauo, quia licet moriēs in tali statu peccati mortalis vadat in infernum, tollerabilius suffert pœnas, & leuiore ei fiunt, vltima utilitas dicitur glorificatio, quia peccator cōuersus a peccatis pp bona opera facta, erit in ampliori gaudio accidētali de quibus vide in c. fi. de pœni. dist. 3. & c. cauendum bona gl. in c. quod quidam, de pœnit. & remiss. sed illud not. adducit Nauar. ex communi opin. in c. fi. §. signis, n. 12. pœnam inferni sempiternam, qua dā natus punitur, nullo opere bono ē magno facto ei differri, de quo etiā p ipsum eo tract. de pœnit. dist. 3. (quia primum dictum est dist. 7.) in c. quærat. † Ex quibus est frequēs quæstio, si quis facit bonum in peccato mortali, de quo peccato postea faciat pœnitentiam, an reuiuiscat bonum opus, & ē contra si in statu gratiæ faciat bonum, deinde peccat mortaliter, an moriantur bona opera, vel per pœnitentiam iterum reuiuiscāt. S. Tho in 4. dist. 23. Frat. Domin. Sot. eod. lib. dist. 16. quæst. 2. 5. & 6. gloss. in cap. quod te. de pœnit. & remiss., quod

est 5. cap. Felin. in cap. firmissime, de hæret. recitant notabile dictum Augustini in cap. 1. de pœnit. dist. 1. dicentis, pium esse credere, vt recepta Dei gratia remuneret bona, vt cum destruxit quod suum non inuenit, amet, & diligat bonum, quod etiam in peccante plantauit. Innoc. in c. ex parte, de verb. sign. & generaliter si nō prodest ad salutem, prodest tamen ad mitigandum Deum, & ad impetrandam gratiam cap. non est, vbi Archid. 1. quæst. 1. recenset D. Card. de Turr. Crem. in cap. nihil enim, col. 2. de consec. dist. 5. & nota distinctionem bonorum operum, quod aut viua, aut mortua, aut mortificata, per omnes in 4. dist. 15. Nauar. in adducto §. cap. quærat. Restituuntur enim pœnitenti omnia bona quæ fecerat ante peccatum, scilicet in gratia, quæ post modum fuerunt mortificata per peccata, c. confideret, §. animaduertere, vbi idem Nauar. nu. 10. de pœni. dist. 7. post S. Thom. in 3. quæst. 89. art. 3. & ibi dicit peccatorem semper ad maiorem resurgere gratiam, cum de peccatis plenam fecerit pœnitentiā. † Sed not. quod existentes in peccatis, sine gratia Dei resurgere a peccatis, & illa vitare nō possunt: quorū aliquos Deus ex abundantia suæ pietatis a peccato liberat, auertens eos a malo, & conuertens ad bonum, vt in aliquibus misericordia sua appareat, & elucescat, & in alijs, vt Iustitiæ ordo manifestetur, ad Rom. c. 9. quæ dicta sunt notanda, quia graua, cuius vult miseretur, & quem vult indurat, id est, deserit, & in massa perditionis derelinquit, quorum vult miseretur, id est ex massa perditionis humani generis, alios,

alios ad se trahit, iustificat, & sanctificat. Vnde Ps. 10. Locutus est Deus, duo hæc audiui, quia potestas Dei est, & tibi domine misericordia: quia tu reddes unicuique iuxta opera sua. Non tamen est ipse alicui causa peccandi, patent prædicta ex S. Thom. lib. 3. cōtra Gent. cap. 160. cum alijs duobus seqq. vbi in fine, quomodo procedat illud Exodi cap. 10. Ego induravi cor Pharaonis, & seruatorum eius. & Exod. cap. 4. Ios. c. 11. & Psal. 10. conuertit cor eorum, vt odirent populū eius, in temporalibus videmus, si duo idem faciant maleficium morte dignum, vnum punit Rex, alteri gratiā facit, nemini aufert suū, mors illi erat debita, non negauit, alteri, quod de suo est donauit, &c.

15 † Sed de quibus est faciēda eleemosyna, dicunt Doct. q̄ de his, quæ iuste acquiruntur. Leuit. 2. omnis oblatio, quæ offertur Domino, absq. fermēto erit, scilicet iniustæ acquisitionis. Prou. 3. honora Dominū de tua substantia. Tob. 2. Fili de tua substantia fac eleemosynam, nam quæ fit de bonis ecclesiæ, quæ dicuntur patrimoniu Christi, bona dicitur eleemosyna, quia in ipsis beneficiati solum habent dispensationē: quando vero de proprio patrimonio, dicitur in melius excedere, & optimum iudicatur cum quis præstat eleemosynam de acquisitis proprio sudore, & labore, ad Ephes. c. 4. qui furatur, iam nō furatur, magis autem manibus suis laboret, operando quod bonum est, vt habeat vnde tribuat necessitatē pa-

16 tiētī. † Quare si fiat de furto, & rapina, cogitare debes, quomodo placeat Deo: de quo dicit August. quale est illud munus, quod alter cum

gaudio accipit, & alter cum lachrymis admittit. Ecclesiast. cap. 34. immolantis ex iniquo maculata est oblatio, & non sunt placitæ Deo subfannationes impiorum. ibid. Dona impiorum non probat altissimus. cap. non est putanda. 1. q. 1. & 14. q̄ 5. per tot. Deuteron. cap. 17. non immolabis domino Deo bouem, & ouem, in quo est macula, aut quippiam vitij, quia abominatio est domino Deo tuo. Psal. 67. Ego dominus diligens iudicium, & odio habes rapinam, immo potius tenetur ad restitutionem. Abb. in cap. ex transmissa de decim. in cap. 2. de raptor. 31. quæst. 5. cap. nosce. dom. Card. Hosi. de cærem. à loco sumpt. fol. 627. Bar. in l. 1. 4. q. 6. prin. C. de sac. sanct. eccl. Card. in cle. 1. de reli. & vener. sanct. sic de pecunia peruenta ex re furata. gl. 14. quæst. 5. in sum. cap. cum tu. de vsu. & facit tex. in cap. cura pastoralis. de iur. patron. quod habens malam fidem, non habebit exitum bonum. Nauar. de hor. canon. num. 18. multa dicit cap. 22. de restitutione, faciēda dominis proprijs aut hæredibus, ipsis existētibus, aut nō existētibus, vel ignotis oīno, qui nequeunt sciri, & tunc Christo, vel pijs ipsius operibus. † Quorum ratione videtur concludendum, quod mulier nō potest tacere eleemosynam de acquisitis ex meretricio, quia videntur illicitæ, & turpiter acq̄ sita. Abb. eod. cap. ex transmissa. Bald. in l. 1. C. de condit. ob turp. caus. las. in l. 4. §. sed quod meretrici. ff. eod. tit. Sed tamen ex mente Abb. contrarium videtur, ea ratione, quia dominium transferatur irreuocabiliter, & fit suum patrimonium, nec ad restitutionem tenetur,

netur, vnde transit in aliam speciem, & potest eleemosynam de ipsis facere, sic firmant cōmuniter Doct. & verum est. 16. q. 6. in c. ex lapsis. Cardin. Vgo. Deuteron. 23. ipse Abb. in cap. quia pleriq. nu 14. de immuni. eccl. & dicit: ut facere eleemosynam peruentā ex tali meretricio. facere de rebus turpibus; quia illa in oblatione bona, hæc aut pessima. eod. c. non est putanda 1. q. 1. de Cain. Genes. 4. vnde licet accipere de primo, non de secundo. arg. illius Tob. cap. 2. non licet nobis edere de furto aliquid, aut cōtigere. D. Florent. in sum. 2. par. tit. 1. cap. 23. §. 10. & in præcedentibus
 18 de alijs. † Inter spirituales tamen pietates, eleemosyna magna iudicatur, diligere inimicos, eisq. benefacere, pro eis orare ex præcepto Dominico, Matth. cap. 5. diligite inimicos vestros, benefacite eis, qui oderunt vos. S. Thom. 2. 2. q. 25. ex multis: propter mercedis magnitudinem, quia terra magis abundans, libentius seminat, & maior charitas reputatur, & propter puritatem ipsius dilectionis, quia in amico possumus diligere etiā beneficium acceptum, sed inimicum propter solum Deum, considerando hanc inimici dilectionem tribus modis, primo, vt quia sunt inimici secundum vitium eorum, quo exercent inimicitiam, & non tenemur: secundo quantum ad naturam in vniuersali, vt dilectione proximi: & ab hac generalitate non excluditur inimicus, & sic est de necessitate charitatis. Tertio in specie, vt quis specialiter moueatur motu dilectionis ad inimicū, & nō est de necessitate charitatis absolute Floren. in 4. tit. 6. c. 4 §. 1. sed tenetur in communi, & ideo dicitur ee

cles. cap. 28. Vbi multa de hoc, relinquere proximo tuo nocenti te: & tunc deprecanti tibi peccata soluentur. † Vnde eleemosynam vere dicitur facere diligens inimicos, eisq. consulēs, aut malum auertens Matth. cap. 18. hocque fatemur quotidie in oratione dominica: August. ad Laurent. in Enchir. cap. 73. 76. quando autem de necessitate salutis, distinguit multipliciter S. Thom. 2. 2. q. 25. art. 9. & quia causatur propter Deū, magna dicitur: Matth. c. 5. vt propterea dubitetur, quæ sit magis meritoria dilectio inimici, aut amici, pulchre ex S. Thom. Vigner. de virt. charit. §. 1. verfic. 6. circa medium, late Dom. Cardin. Aracæl de consil. euang. cap. 16. August. ad Laurent. cap. 73. minus enim est, magnum erga eum esse beneuolum, siue etiam beneficium, qui tibi mali nihil fecerit, illud multo grandius, & magnificentissimæ bonitatis est, vt tuum quoq. inimicum diligas, & ei, qui tibi malum vult, & si potest facit, tu bonum semper velis, faciasque cum possis, quia proximus est, cum sit consors naturæ nostræ, & huius dilectionis nobiscum particeps est, & particeps fieri potest per prædicta. Io. Driedo, de eccles. script. lib. 3. c. 1. in fine. † Sed modo, vt dixit gl. 23. q. 4. cap. si is, qui, quod inimicis nostris tenemur remittere rancorem, nec eos odio habere licet. in. q. 3. c. inter verba, remittendo amore passionis Christi. Vnde inquit etiā Tull. lib. 1. offic. nihil magno, & præclaro viro dignius placabilitate, atq. clementia, ideo de necessitate salutis, odium, rancorem, persequutionem, iniuriæ remittere tenemur, c. ff. de poenit. dut. 1. c. cū in lege 23. q. 4. sed

sed satisfactionem iniuriæ non tenetur quis remittere, aut dānum datum 90. dist. cap. si quis contristatus cum sua glo. semper enim inferens iniurias ad damna, & impensas tenetur. Couar. lib. 2. var. resolut. c. 10. et quo ad forum animæ quis fecerit remissionem, non intelligitur nisi de odio & rancore ibid. vers. 3. constat. & disputat Mart. Nauar. in Manual. lati. c. 14. nu. 25. vbi not. illud q̄ quotidie practicamus in pænitiētia, quod si pēnitēs remittit ex corde & dicit, quod fiat iustitia, ipso tñ non prosequente non astringitur ad aliud, quia dicitur bonus rancor, & esset petere iustitiā ex zelo iustitię, vt mali puniant: quis est hic, qui hoc corde petat, etiam q̄ dicat, Deus scit: discurret Tho. Elyf. in tract. de charitate. §. de remiss. of-
 21 fens. & iniur. fol. 487. cum seq. Dum modo non sit iniuria facta ecclesiæ, quia cautius est agendum, & cum superiore consulendum, quam episcopus non potest per se solū remittere, cum sit communis iniuria. Abb. in c. cum contigit. nu. 11. de sent. excom. gl. & doct. in cap. 1. de pæn. lib. 6. dixi vnum verbum in fam. singul. in lit. e. nu. 27. meminit Iulius Clarus. lib. 5. recept. sent. in practi. crim. §. si. quæf. 58. vers. præterea quæro, quia de numero illorum, qui non possunt deper se remittere. Nauar. eo. num. 25. vers. immo. per gl. in c. parochianos. de sent. excom. & dicitur læsa Respublica, cum iniuria sit ecclesiæ, eo magis, si ad debitam satisfactionem non deuenitur, dicto cap. si is, qui, & ad superiorem spectat actio contra iniuriantem, per gl. in eod. c. & Nauar. in vers. quoniam actio: ampliat ad superi-
 22 riores. † Notando dicta doctorum.

in materia, quod ista dilectio confidetur in duplici actu, & affectus, & effectus, quasi inter innocentiam, & beneficentiam, namque de affectu dilectionis innocentiae tenemur diligere inimicos, non optando eis malum, in quantum malum, sed quantum est eis expediens, & Reipublicæ. sed per affectum dilectionis beneficentiae principaliter, & secundario. primo optare inimicis gratiam, & gloriam, & cætera spiritualia bona, quomodo amicos, & inimicos diligere, debemus cap. debet. 23. quæst. 4. sed ex alio optare eis bona temporalia non tenemur, si non eis expediunt ad salutem. ex secundo vero actu quando est necessarium saluti animarum, orando pro eis, vt conuertantur, & Deus illuminet corda ipsorum ad viam rectam, de temporalibus non nisi vt supra, præter magnam perfectionē de qua quis est hic, & laudabimus eū, fecit. n. mirabilia in vita sua Eccl. c. 31. † Sit igitur principalis bona intentio, cum datur eleemosyna, quæ non perdit effectum suum respectu dantis, licet per malū ministrum dispensetur, cum in ipsa, primeua intentio dantis, non famuli nequā a Deo consideretur, iuxta illud euang. Matt. c. 20. neq̄ obstat huic dictū Gra. 49. dist. in princ. & iterum. 3. q. 7. c. in gradibus. quando is, qui displicet ad intercedendum mittitur, irati animus ad deteriora prouocatur. quia differt si intercedendum, vel aliquid porrigendum, si non placet, quia ex manu iniqui famuli, placebit, quia ex ordine iusti hominis, & idem de oratione. Mart. Naua. de hor. canon. cap. 19. n. 60. cum seq. 1. ideo ex hoc cessare nõ debet fideles eleemosynas facere de suis

suis bonis temporalibus, quæ sunt
 causa vt augmententur in optimo,
 24 & bona eis accrescant. † Et eleemo-
 syne huius perfectio cõmendatur, ex
 fide, causa, loco, & tempore, tex. not.
 in cap. non satis. §. item. 81. dist. & ex
 fide, circa domesticos nostræ fidei,
 qui præferendi sunt extraneis, ex cau-
 sa, si per captiuitatē suam, vel suæ fa-
 milia. de loco, vt in carceribus, vt li-
 berēt supplicijs, & pēnis, quibus quis
 iustus crucietur, tēpore, in afflictione
 periculi, quia si dum opus est nō sub-
 uenis, cum cessat periculum, ad quid
 frustraris tua pecunia, sunt & alia cõ-
 sideranda, quæ in ead. dist. tractantur
 præscrutādo, quid in clerico, quid in
 laico, quid in foro animæ, quid in fo-
 ro contentioso. in extrau. execrabilis
 in ver. debita, de præb. & per illud c.
 pasce. ead. dist. pasce fame morientē,
 si non paueris occidisti: quæ tibi re-
 manent, ad quid postea, si iustus, quē
 saluare poteras, fame cõsumptus est,
 (& si iniquus forsā eo bono poterat
 saluari, vt quia conuersus ad fidē, vn-
 de, & malū est, q̄ not. ad illam quæst.
 an sit maius peccatum occidere ho-
 minem malum, quā bonum gl. in c.
 si habes. 24. quæst. 3. in verb. innocen-
 tes. S. Tho. 2. 2. q. 64. ar. 6. vide. 23. q.
 5. cap. si non licet. Archi. de consecr.
 dist. 1. c. ecclesijs. distinguendo si re-
 spectu animæ, de cuius amissione, est
 maius præiudicium, quam mille cor-
 porum ead. gl. & alia in cap. ille qui
 hominem. 23. q. 5. disputant moderni
 in tract. de iud. & infidel. par. 1. c. 12.)
 25 † Quod & magis attēdendum, cum
 bona temporalia sint caduca, & tran-
 sitoria, modo vni, modo alteri, idē
 non confidendum, sed de eis bene
 dispensandum, vt exinde acquiran-

tur bona æterna, idest regnum cæ-
 lorum. Matth. c. 6. vnde dicebat Sene-
 ca ad propositum, nihil proprium di-
 cas, quod mutari potest, & respectu
 sui vilescunt, terra enim terram op-
 tat, & ad terram producit hominem,
 si vti nesciant terrenis, & in epist. 88.
 bonum est, quod facit bonum, nam
 temporalia non faciunt bonum, er-
 go non bonum, potest esse bonum.
 ex parte vtētis, q̄ ex eis faciat bonū,
 idest eleemosynam, & alia pietatis
 opera. & est vera opinio Ciceronis
 facientis differentiā, inter bona cor-
 poris, & animi, ex sententia Stoicorū
 Aristot. in princ. moral. & quod dicitur,
 bona facere beatos, declarat do-
 ctissimus Vlpianus in l. bonorum. ff.
 de verb. signif. quod beare manet p̄
 prodesse improprie, quia beatitudo
 cõsistit in alia vita, in illa cælesti Hie-
 rusalē. Cassa. in sua glor. 3. p. confid.
 46. in fi. An aut bona nostra dicantur
 de iure, & non de conscientia, vel de
 conscientia, & non de iure, & quæ
 sint, pro nunc omitto. Bald. disputat,
 in suis disputat. in ea inc. statuto caue-
 26 tur. † Inde inter meliora bona mun-
 di consideramus eleemosynam, quā
 neq. ærugo, neque tinea demolitur.
 Matth. eo. cap. & melior certa desti-
 nata, quā reposita ad voluntatem ho-
 minis, quæ mutatur, & quādo semel
 est destinata vni loco, vel certis p̄so-
 nis pauperibus, non potest et̄ per sta-
 tutū reuocari, sed semper debet Bar.
 in l. priuilegia. C. de sacr. sanct. eccle.
 per c. ad Apostol. de simon. & com-
 munis est opinio. per Fel. ibid. quam-
 uis multi voluerint contrarium affir-
 mare, decet enim voluntatem testa-
 toris omnino seruare auct. de nupt.
 §. disponat. vt non pereant piæ testā-
 tium

tium voluntates, vt in alio simili dicitur *Conc. Tri. sess. 25. de reform. gen. c. 4. & c. 9.* nec ratio ipsorum mutat, quia cum in pijs consistant operibus, non ad laicos, sed ad ecclesiam pertinet mutatio, aut dispensatio & id ad summū Pontificem. † Sicuti in proprio casu de eleemosynis dicimus relictis dispensari, siue ex testamento siue inter viuos, non tamen ad certas personas, medietate ipsarum episcopus procurabit assignari monasteriis monialium pauperum ipsius loci, idq. exequatur etiā auctoritate Apostolica ex constitutione nouissima sanctissimi Domini nostri D. Greg. XIII Pont. Max. inci. Deo sacris 1572 an. 1. quam verbatim, & multa declarando, recitat Mart. Nauar. in cap. statutum. nu. 54. 79. q. 3. & infra de monialibus dicemus. quando autem fit cōmutatio vltimarum voluntatū, quæ non nisi ex iusta, & necessaria causa fit, episcopis cōmittitur, vt extraiudicialiter cognoscant, si supplicata vera fuerint ex eod. *Conc. Tri. sess. 22. de reform. c. 6.* † Et ad propositū, de quo in præsentī tractamus, sunt tria principalia, quibus homo potest placare Deū pro suis peccatis, eleemosyna, oratio, ieiuniū. nō sufficit inquit August. in serm. de pœnit. mores in melius cōmutare, & a præteritis malis recedere, nisi et de his, quæ facta sunt satisfiat domino per pœnitentiæ dolorē, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium, & cooperantibus eleemosynis, & ieiuniis. c. non sufficit de pœn. dist. 1. & in c. medicina ead. dist. & facientem Deus respicit, siue Christianum siue Gentilem, testis est ille Gentilis Cornelius in principio ecclesiæ, qui vacans orationi-

bus, & eleemosynis, Angelū habuit missum a Deo, vt ad Petrum pergeret pro salute suæ animæ, de quo dixit Petrus, in veritate comperio, quia non est personarum acceptor Deus Act. Apost. c. 10. c. deinde. §. aspicias, 26. dist. q. & sapiens dixit non subtrahet personā cuiusq. Deus, qui est omnium Dominator, & æqualiter cura est illi de omnibus, & iterū omne, q. est in mundo. prim. lo. c. 2. aut concupiscentia carnis, aut oculorū, aut vitæ est: concupiscentiā carnis ieiunio tollimus, oculorū vero (quæ est auaritia) per medium eleemosynæ, superbiam medemus, humili oratione. Tertio omnis peccator frequentius in Deum, in seipsum, in proximum peccat. oratione placamus Deū, eleemosyna satisfacimus proximo, & ieiunio, q. in nobis deliquimus expiamus. Quarto in hac vita tres hostes habemus, mundū, carnē, & dæmonē, mundum eleemosynis, carnem ieiunio, dæmonē oratione superamus, vide ad prædicta Flor. in sum. 3. p. tit. 14. c. 20. circa fi. ante vnicum §. tab. in hoc verbo num. 17. cum alijs. † Hæc exercere christiani officij est, ad hæc hortari oēs fideles gloria episcoporum, quin his peragendis multum proficerent continuantes, præcipue cum cōmemorant euang. Mar. c. 25. q. in die iudicij Dominus noster Iesus Christus exacturus a nobis strictissimam rationem, ponet causas nostræ ingratitudinis, furui, & nō dedistis mihi mā. iucare, sitiui, & nō dedistis mihi potum, hospes eram, & non collegistis me nudus, & nō operuistis me, infirmus, & nō visitastis me, in carcere positus, & non venistis ad me, q. his eguerit, audi finē Euang. quam-

quamdiu nō fecistis vni ex minimis,
nec mihi fecistis, & cum peccatū cau-
set mortē, supra c. 6. post num. 6. elee-
mosyna liberata peccato. sicut aqua
extinguit ignē eod. sing. 11. & si vnus
infirmatur, aut cruciatur, mouere de-
bet nos ad compassionem, quia mise-
ria naturæ, qua, & nō possumus nos
esse liberi, quia nihil sub sole firmū,
& prædictæ conditiones euangelicæ,
cū alia de sepelliendis mortuis, perti-
nent ad speciē eleemosynæ corpora-
lis, Sūt & opera alia septē spiritua-
lia ipsius eleemosynæ, quæ versant̄
in his: docere ignorantē, cōsulare du-
bitanti, cōsolari tristē, corrigere pec-
cantē, & offensas remittere, compati
onerosi, atq. pro omnibus exorare
adq. tenetur, & Christifideles, & epi-
scopi eorum officio omnia declarā-
re. Florent in 4. tit. 5. c. 18. §. 4. cū seq.
& §. 6. quod eleemosyna spiritualis
præstat corporali in tribus, quia no-
bilius donū spirituale, quā corpora-
le. 2. spiritus, cui subuenitur nobilior
corpore. 3. & ipsi actus spirituales sūt
perfectiores actibus corporalib⁹, hæc
accomodant̄ malis, & defectibus cor-
poris, & spiritus. declarat Nauar. in
Manu. lati. reformato. c. 24. num. 4.
30 cum sequen. † Et tam laudabile est
eleemosynæ officium, quod ad eam
tria nos incitat: scriptura sacra, Zac.
cap. 7. misericordias, & miserationes
facite vnusquisq. cum proximo suo:
diligit dominus misericordiam, & iu-
diciū psal. 52. & in alio 40. beatus
vir, qui intelligit super egenum, &
pauperem, in die mala liberabit eum
dominus: Natura ipsa nos docet, vt
cum in nobis passo vno membro,
omnia alia subueniant, & velimus
ab omnibus adiuuari, omnes, qui su-

mus fratres, & membra in capite
Christo, vt supra in proæ. est dictū,
debemus alter alterius onera porta-
re ad Gal. 6. cap. de creatura irratio-
nali, de animalibus affert exempla i-
dem Flor. eod. c. 10. de elephantibus
subuenientibus alteri in terram lap-
so, coruus Helyæ panem deferebat,
& Paulo primo heremitæ dimidia-
tum, sed Antonio adueniente inte-
grum detulit panem, de quo alio lo-
31 co diximus. † Ex prædictis maximi
resultant in nobis fructus, vt scribit
Alphonf. Alu. in suo specul. cap. 50.
dom. Card. Hosi. in exposit. oration.
dom. fol. 419. Vigue. de virt. chari. §.
2. vers. 5. melius Florē. §. 11. quod tē-
poraliter, spiritualiter, & supernatu-
raliter remuneramur a Deo. in pri-
mo augentur dona, non vidi iustum
derelictum, nec semen eius quærens
panem. psal. 36. de Loth liberato ab
igne Sodomæ. Genes. 19. Abraam,
pater credentium Deum hospitio
habuit, dum inquit, Domine si inue-
ni gratiam in oculis tuis, ne transeas
seruum tuum, sed afferam pusil-
lum aquæ & lauentur pedes vestri,
& requiescite sub arbore, ponam-
que bucellam panis, & confortetur
cor vestrum, postea transibitis. idcir-
co enim dechnastis ad seruū vestrū,
& habuit inde in senectute filium
Isaac. Genes. cap. 18. 21. de 2. eleemo-
syna a morte liberat, & non patietur
animam ire in tenebras. ex quo di-
xit Anchar. conf. 202. circa 1. num.
5. quod eleemosyna liberat animā
testatoris, est namque anima prætio-
sior corpore, & cunctis rebus. capit.
cum infirmitas. de pæniten. & re-
missio. de tertio habebit homo pro
eleemosyna bonum supernaturale

N vitam

vitam eternam. Mat. c. 19. centuplum pro vno accipietis. Venite benedicti patris mei, possidete regnum paratū vobis a constitutione mundi. Matth. 32 c. 25. † Considerando deniq rationem ipsorum meritorum in prædictis, in agendis recipiendo mercedē secundum laborem, & ut præstitimus bonum accipiemus, habentes ipsos pauperes testes pro nobis, dū sumus in charitate, quando bona opera nostra perueniunt ad conspectum Dei, nam si in mortali non iuuant ad vitam æternā, licet disponant, de gestis per exquisitā rationē appēdēdo merita nostra, & bonis inuentis collocemur a parte dextra. vide per doct. in 4. dist. 15. de tertio si nō iuuant respectu propriæ personæ, erunt tñ merita sufficientia respectu, quo geruntur ut sacerdotes, quia ut ministri ecclesiæ, nō reddit vacuū opus, quia non ex operibus proprijs. idē Flor. in prima, tit. 7. c. 3. §. 3. et si in gratia existāt ieiunātes, aut alia opera bona facientes satisfaciunt pro alio detēto in penis purgatorij. Domi. Card. Aracæl. de sacra. peni. c. 44. post prin. fol. 313.

33 † Ad proprium aut merito respondetur, q̄ est triplex meritum, congrui in quo peccator dicit sibi mereri gratiam, cum ad illam se per bonū actū disponit, aliud digni, quo scilicet vir iustus orat pro alio, & meretur exaudiri. Tertium dicitur meritum condignis quo iustus ex tanta charitate meretur tantum præmium. Sanct. Bonauentu. in tertio, dist. 4. & nota quia, q̄ est principium merendi, non cadit sub merito, quia alias idem præcederet se ipsum, vide optime per Arch. 23. quæstio. 4. cap. Nabucdonosor, prima colum. vbi refert Vgo. de

sanct. Victor. quædam esse ex ratione, quædam secundum rationem, quædam supra rationem, ex ratione necessaria, secundum rationem probabilia, supra rationem mirabilia, adde cōtra rationem incredibilia. vide multa per dom. Flor. in sum. quarta parte, tit. 9. cap. per totum. † *Orten. po gli è di ritrouar modo di ouuire a gli abusi causati dalla furia, & importunità de i mēdicanti questori.* In quo est attente standū, ne ipsi sub spe elemosynarū recolligēdarū excedant in indulgentijs, prædicationibus, & alijs: nec quicque poterant primum, nisi litteras habuissent a sede apostolica, vel ab episcopis ordinarijs, cum aliter non admittebantur ex Generali Constitutione Inno. Tertii sum. Pon. in c. cum ex eo. de pæn. & remiss. et, quod fuerit exēpti, quia cum possent nocere, & prodesse suo gregi, cognoscere debent, sed ex lapsu tēporis remedia introducta nō seruabānt, quia, ut scribit Pelagius Papa Florentino episcopo, ex defectu nostrorum temporum non solum merita, sed corpora ipsa hominū defecerunt. in c. fraternitatis. 34. dist. vt Leo Papa quartus, exinde dixerit, multa et dānabilia tolerari in ecclesia, pro tēpore, pro persona intuitu pietatis, vel necessitatis, siue vtilitatis, & pro euentu rei. c. requiritis pri. q. 7. Ideo sancti Patres in illa nō minus salutarī, quam necessaria Generali synodo Tridentina in totum mandarunt deleri hoc nomē quæstorum in omnibus christiani orbis locis, (sic. n. hæc ætas requirebat) sess. 21. de reform. c. 9. & licet multis concedatur pijs elemosynas quærere, sublato tamen nomine quæstorum, ex constitutione

tionē Pij IV. inc. ex debito 1565. an. 6. & itidem Pius V. concessit reuocando tamen indulgentias pro manibus adiutricibus inc. & si dominici an. 2. 1566. tamen recognoscendæ sunt eorum litteræ, ne si falsæ sint, gaudeant eorum malitia & patrocinetur eis fraus, cui obuiandum est, l. in fundo, ff. de rei vendic. vt abutendo priuentur priuilegio, dixi in fam. fing. in l. 1. nu. 88. 74. dist. c. vbi ista didicisti, cum simil. † Quapropter examinandi sunt de moribus, & vita ipsorum, vt sint modesti, discreti, reuerentes, deuoti, non scandalosi, non hospitentur in tabernis, aut alijs inhonestis locis, seu faciant inutiles expensas, immoderatas & sumptuosas, siue habitum deferant falsæ Religionis, eod. cap. cum ex eo. §. qui autem puniendo excedentes, quocumq. titulo, vel priuilegio fulciantur, clem. 2. de pœnit. & remiss. considerata scandalali qualitate, ex quo factum augeatur, si ex ipsa causa abusus irrepperint quos auferre labor est episcoporum. Vnde si ad locum ipsum vadant eleemosynæ, videatur, nec eleemosyna-

rii participant, vt infra 2. lib. de hospitalibus dicemus. † Expresse prohibendo, ne tempore Missarum, & concionum vadant vagantes per ecclesias, scandalum, & rumorem, impedimentumq. inferendo, graui pœna imposta capitulis, & parochis, etiam & regularibus: per constitutionem aliam eiusdem Pii V. incip. quam primum, de qua ad plenum meminit Nauar. in tract. de hor. cano. c. 22. n. 32. sed stare debent ante fores ecclesiæ, idq. vetitum etiam in Conc. Trifels. 22. in decreto de obser. & euit. in celebr. Miss. & Nauar. nu. 35. mendicitatem interdicens validis, & diuitibus, sicuti validis hospitalia clausa esse debent in Concil. Colo. de hospit. cap. 5. in quibus vtile admodum esset, si Principes in omnibus obseruari facerent legem Imperatoris Val. C. de mend. ualid. l. unica, lib. 1. cum multi sint, qui nolunt laborare, dicit ibi gl. sed mendicando sine labore uiuere, vide multa in synod. prouint. Mediol. 3. p. de pior. loc. admi. fol. 162. &c.

DE CENSURA ECCLESIASTICA, ET QVAE

sub eius nomine comprehenduntur.

CAP. TRIGESIMVM PRIMVM.

S V M M A R I V M.

1 **L**egis proprium quid sit.2 **P**œna, qua timetur imponenda est.3 **C**ensura ecclesiastica quid sit, & qua

contineat.

4 **D**istrictio ecclesiastica quid sit. Quid disciplina ecclesiastica, nu. 5. Et seueritas ecclesiastica, nu. 6.

N 2

Pœna